

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 200-47-53, факс (044) 253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____

На № _____ від _____

Кабінет Міністрів України

*Щодо опрацювання проекту Закону
реєстр. № 2190-1*

На доручення Прем'єр-міністра України О. Гончарука від 04.11.2019 № 36341/1/1-19 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 16.10.2019 № 04-32/9-226(187751) Мінекономіки разом з Мінфіном, Мінсоцполітики та Мін'юстом опрацювало проект Закону України "Про внесення змін до деяких Законів України щодо усунення дискримінації фізичних осіб-підприємців" (реєстр. № 2190-1 від 04.10.2019), унесений народними депутатами України Третьяковою Г.М., Стриневичем В.О. та іншими (далі – проект Закону), і повідомляє.

Проектом Закону пропонується внести зміни до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" (далі – Закон) доповнивши частиною п'ятою статтю 4, відповідно до якої, фізичні особи-підприємці звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони працюють відповідно до закону за трудовим договором та отримують за основним місцем роботи та/або роботи за сумісництвом заробітну плату у загальному розмірі не менше гарантованої державою мінімальної заробітної плати, встановленої Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Крім того, проектом Закону пропонується повернення до норми щодо сплати фізичними особами – підприємцями (крім фізичних осіб, які обрали спрощену систему оподаткування), особами, які провадять незалежну професійну діяльність, членами фермерського господарства єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄСВ) лише у місяцях, у яких вони отримують дохід (прибуток). У разі якщо такими платниками не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування ЄСВ, або взагалі його не сплачувати.

Водночас, проектом Закону передбачено списання нарахованої, але не сплаченої пені, нарахованої на суму недоїмки по сплаті єдиного внеску, в період від 01 січня 2017 року до моменту набрання чинності Закону України "Про внесення змін до деяких Законів України щодо усунення дискримінації фізичних осіб-підприємців".

Слід зазначити, що Законом України від 06.12.2016 № 1774 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" передбачено, що з 01.01.2017 фізичні особи – підприємці, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, члени фермерського господарства мають сплачувати єдиний внесок в обов'язковому порядку.

Відповідно до статті 1 Закону ЄСВ – це консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі, а періоди, за які його сплачено, зараховуються до страхового стажу з окремих видів соціального страхування.

Запропоновані проектом Закону зміни щодо звільнення від сплати ЄСВ та списання окремим категоріям осіб заборгованості з ЄСВ за окремі періоди діяльності в залежності від рівня їх доходу призведуть до неможливості зарахування періодів їх діяльності у повному обсязі до страхового стажу у процесі призначення пенсій та інших страхових виплат.

Водночас, слід зазначити, що запропоновані проектом Закону зміни не узгоджуватимуться з принципами загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, визначеними статтею 7 Закону, зокрема у частині рівноправності застрахованих осіб щодо отримання пенсійних виплат та виконання обов'язків стосовно сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

За інформацією Мін'юсту, визначати одну і ту саму норму у різних законодавчих актах, при цьому створюючи дублювання між законами, є необґрунтованим, отже, з метою дотримання принципу логічної послідовності, Мін'юст вважає за доцільне викласти положення стосовно підстав для звернення відповідних органів щодо припинення фізичної особи – підприємця виключно в спеціальному законі, а в Законі України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань" обмежитись посиланням на цей Закон.

Мінфін зазначає, що пропозиція щодо надання права контролюючим органам звертатися до державного реєстратора із заявою про припинення господарської діяльності фізичної особи – підприємця, у разі виявлення, що така особа не здійснює господарську діяльність та не сплачує податки і збори більше ніж 6 (шість) місяців, потребує суттєвого доопрацювання, оскільки може створити правову колізію. Так, відповідно до підпункту 20.1.37 пункту 20.1 статті 20 та пункту 67.2 статті 67 Податкового кодексу України контролюючим органам надано право звертатися до суду про винесення судового рішення щодо припинення юридичних осіб або підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців.

Крім того, Мінфін зазначає, що надання права фізичним особам – підприємцям (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування), особам, які провадять незалежну професійну діяльність, та членам фермерського господарства самостійно визначити базу нарахування, у разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному кварталі або окремому місяці звітного кварталу, призведе до нерівномірності наповнення бюджетів Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування, що негативно позначиться на державних гарантіях забезпечення конституційного права громадян на соціальний захист.

Зменшення надходжень єдиного соціального внеску може вплинути на збалансованість бюджетів Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, що потребуватиме визначення джерел компенсації додаткових витрат Державного бюджету України (в частині фінансового забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду України).

В той же час, реалізація проекту Закону матиме вплив на Державний бюджет України.

Відповідно до вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до проекту Закону повинно бути надане фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету, які необхідні у разі, якщо зміни показників бюджету передбачають збільшення його витрат, для досягнення збалансованості бюджету.

Крім того, оскільки відповідно до частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим, пункт 1 розділу VI проекту Закону, потребує доопрацювання у частині набрання ним чинності.

Ураховуючи зазначене, проект Закону Міністерства економіки та Мінфіном не підтримується у запропонованій редакції, Міністерства соціальної політики та Мін'юст зазначає, що проект Закону потребує доопрацювання.

Відповідь Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики надано окремим листом.

Додаток: копії відповідей Мінфіну, Міністерства соціальної політики та Мін'юсту на 8 арк. у 1 прим.

**Міністр розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Тимофій МИЛОВАНОВ